

Yttrande över promemorian Demokrativillkor för stöd ur allmänna arvsfonden (S2021/07063)

Myndigheten för stöd till trossamfund (SST) har anmodats att yttra sig över rubricerad promemoria.

Som framgår av promemorian har frågan om nya och förtydligade demokrativillkor vid bidragsgivning till det civila samhället under de senaste åren varit föremål för flera olika utredningar. Förslag till hur sådana bör utformas inom olika områden har således tidigare lämnats i betänkandena Statens stöd till trossamfund i ett mångreligiöst Sverige (SOU 2018:18) och Demokrativillkor för bidrag till civilsamhället (SOU 2019:35). Det kan noteras att förslagets utformning inte i alla delar är identiska. Som ett skäl för denna skillnad uttalades i Demokrativillkorsutredningens betänkande att den modell med exkluderingsgrunder som föreslagits av Utredningen om översyn av statens stöd till trossamfund utgjorde en bra utgångspunkt, men att det var nödvändigt att anpassa den för att göra dess tillämpningsområde ändamålsenligt och relevant för bidragsgivningen till det civila samhället.

Beträffande promemorians förslag till demokratikriterium för stöd ur Allmänna arvsfonden konstaterar SST att detta i sin tur delvis skiljer sig från de båda ovannämnda förslagen, när det gäller förslaget i SOU 2019:35 om ett demokrativillkor för bidrag till civilsamhället dock endast i mindre mån.

SST vill mot denna bakgrund framhålla att det vid utformningen av demokrativillkor för olika former av stöd och bidragsgivning bör säkerställas att det sakliga innehållet i de krav som uppställs så långt som möjligt är desamma inom de olika områden som de aktuella förslagen avser. I annat fall riskerar situationer att uppstå där till exempel ett visst trossamfunds verksamhet anses vara förenligt med samhällets grundläggande värderingar vid en prövning inom ett område men inte inom ett annat – något som inte framstår som en tillfredsställande ordning. Vid en eventuell reform på detta område bör därför det eventuella behovet av skillnader i demokrativillkorens utformning noggrant övervägas och, i förekommande fall, tydligt motiveras.

Det bör i anslutning till detta noteras att medan Utredningen om översyn av statens stöd till trossamfund i sitt betänkande redovisade en omfattande analys av hur dess förslag till demokratikriterium förhåller sig till Europakonventionens skydd för religionsfriheten, så framgår det inte av vare sig SOU 2019:35 eller den nu aktuella promemorian att någon motsvarande prövning gjorts i förhållande till de förslag till demokratikriterier som lämnas där. Frågeställningen bör enligt SST:s uppfattning uppmärksammas inom ramen för ärendenas fortsatta beredning.

Beslut i detta ärende har fattats av direktör Isak Reichel efter föredragning av chefsjuristen Mattias Falk. I ärendets slutliga handläggning har även ställföreträdande myndighetschefen Åsa Hole deltagit.

